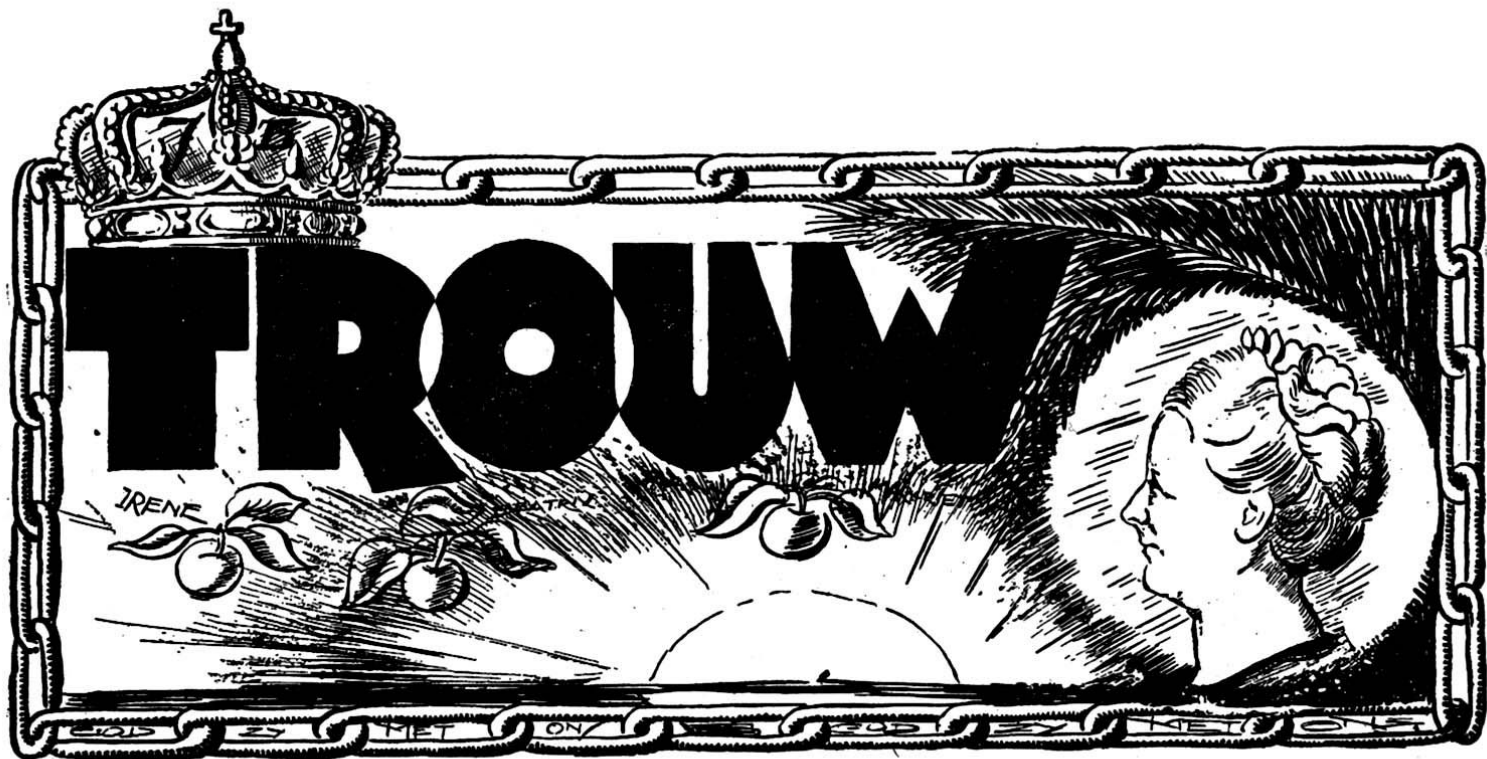

1e JAARGANG
No. 6

Ja, zij zullen
Zich vervullen
Deze tijden van geluk!

Deez' ellenden
Gaan volenden
En verpletterd wordt het juk.

3 JUNI
1943

TOT OFFERS BEREID!

Ruim drie jaar bezetting hebben wij achter den rug. Wij weten nu wat het zeggen wil vertrappt en verguisd, vernederd en geslagen te worden. Sommigen hebben ons vlak na de capitulatie al voorspeld, wat ons te wachten stond, toen deze vloedgolf van ongebreidelde machtswellust en sadistische wreedheid over ons volk werd uitgestort.

De werkelijkheid overtrof nog de somberste verwachtingen. Niemand kon bevroeden, dat de overweldigende hier zóó schaamteloos zou rooven, zóó roekeloos zou moorden, zulk een brutale, georganiseerde drijfjacht zou houden op elk soort van menschenmateriaal, dat hij in zijn slavendienst meent te kunnen meesleuren. Er is nauwelijks een kwaad, een onrecht, dat hij ons niet aandoet.

H.M. de Koningin heeft ons lang geleden in een radiorede reeds gewaarschuwd, dat deze bezetter geen meedoogen kent en dat hij tegen het einde ons al feller zal kwellen. Deze voorspelling wordt bewaarheid.

We mogen ook uit de reeks van snel opeenvolgende, harde maatregelen concluderen, dat het einde, het verlossend einde nadert. Maar we zijn er nog niet. Er wacht ons nog een zware tijd, waarin wij de tanden op elkaar zullen moeten klemmen om het niet uit te schreeuwen van ellende. En we vragen ons af, hoe zal in deze laatste periode van verdrukking de houding van ons volk zijn?

Wij hebben geen reden ons te verheffen op de houding, die ons volk als geheel tot dusver heeft aangenomen, ondanks de lof, die anderen ons soms toezwaaien. Natuurlijk zijn er de helden, die ernst maken met „het trouw tot in den dood“, die eenmaal een principieel standpunt van taai en hardnekkig verzet hebben ingenomen en dat ten koste van alles doorvoeren. Doch dit is helaas slechts een klein gedeelte der bevolking.

Zeker de Nederlanders shakken naar den dag der bevrijding, doch velen verwachten die bevrijding als een geschenk, dat hun vandaag of morgen vanzelf in den schoot zal vallen. Onze bondgenooten moeten het doen, de Engelschen en de Amerikanen, en ook de Russen. Deze laatste mogen dan juist zooveel succes behalen als ons ten goede komt, maar vooral ook niet meer. En voor de Angelsaksers geldt dan maar één ding: „dat ze moeten opschieten, want we hebben haast“.

Ja, we hebben haast. Niemand zal daar dieper van zijn door-drongen dan wij, die dagelijks in aanraking komen met de bitterste

ellende, het schrijnendste onrecht, dat menschen ooit hun medemenschen hebben aangedaan.

We hebben haast om het grievend leed der Joden. Van alles wat ons hart beklemd, is de onmenselijke wreedheid tegenover de Joden zeker het ergste, des te stuitender om de cynische consequentie, waarmee het uitroeiingssysteem tegenover hen wordt toegepast.

We hebben haast om onze gevangenen, gijzelaars en gedeporteerden, om onze kinderen, zieken, zwakken en noodlijdenden.

Ja, we hebben haast, maar slechts zij hebben het recht met brandend ongeduld naar de bevrijding van het slavenjuk uit te zien; die dag aan dag die bevrijding helpen voorbereiden, die vrijwillig den last van ons volk mede helpen dragen, die bereid zijn elk offer te brengen, dat de vaderlandsliefde eischt.

En hieraan komt nog zooveel tekort. Hoeveel menschen zijn er niet aan wie deze vreeselijkste aller tijden vrijwel onberoerd voorbij gaat. Die veel geld verdienen aan den vijand en daarmee zich zelfs de geringste ontbering van het lijf weten te houden. Die eten, drinken, dansen en vroolijk zijn, alsof ons volk niet bloedde uit duizend wonden. Er zijn zelfs nog menschen in ons vaderland, die nog nooit van het kamp te Vught gehoord hebben, die niet weten, dat er een zwarte plek is in ons land, waar dagelijks menschen worden gepijnigd en doodgeslagen, waar honderdtallen bezwijken van uitputting en sterven aan vervuiling en besmettelijke ziekten.

Maar er zijn ook duizenden onzer landgenooten, die het wel weten, doch die het leed en de ellende van zich afschuiven zoolang zij kunnen. Zij zijn het, die de bioscopen bevolken en de schouw-burgen bezetten, om vergetelheid te zoeken bij Duitsche films en toneelstukken!

Al deze menschen, die leven alsof wij niet met ons allen gewikkeld waren in een strijd op leven en dood met de duivelsche machten, zijn de vampyrs, die teeren op de beste levenskrachten van ons volk. Want ook zij zullen eenmaal de vruchten plukken van den door anderen zoo duur gekochten vrede.

Met striemende woorden behooren zij te worden gegeeseld, omdat zij een rottend element vormen in onze samenleving en de levenskracht van ons volk aantasten.

Maar het zijn niet alleen de bon-viveurs, wier walgelijke genot-zucht in dezen tijd een nationale misdaad is, niet minder schuldig staan zij, wier meer serieuze levensopvatting een betere levenshouding mocht doen verwachten. Hoeveel zijn er niet, die wel

jammeren en klagen over de bange tijden, maar wier eenig ideaal het is er zelf met eigen leven, eigen gezin, eigen inkomen en kapitaal ongeschonden doorheen te komen.

Hun eenige bijdrage tot het verzet en tot het winnen van den oorlog is schelden, hard schelden op den vijand — binnenskamers dan wel te verstaan. Zij denken er niet aan eenig offer te brengen in welken vorm dan ook. Komt het aan hen toe, dan volgen zij onmiddellijk de lijn van den geringsten weerstand. Wordt hun zoon opgeroepen, dan moet hij gaan, want anders komen zij in moeilijkheden. Zij zijn egoïstisch en laf, al hebben zij den mond vol van groote woorden.

Zoolang zij denken, dat er geen gevaar bij is, durven zij nog wel eens een illegaal blad in te kijken of stiekum naar de Engelsche radio te luisteren. Maar vraag hun niet om een flinke bijdrage voor de verzetsactie of om huisvesting voor een opgejaagden Jood of zelfs maar voor iemand, die zich wat achteraf moet houden. Dan zijn de bezwaren legio.

Het is beschamend hoe gering het aantal nog is van hen, die door dezen oorlog werkelijk in de ziel zijn gegrepen, die voelen wat er op het spel staat en die bereid zijn alles ten offer te brengen in deze historische wereldworsteling. De groote massa kent niet de bereidheid tot het offer zonder welke geen enkele groote overwinning wordt bevochten.

Deze slappe, zelfzuchtige houding sticht onnoemelijk veel kwaad. Zij doet de aanslagen van onzen vijand gelukken, zij speelt de N.S.B.-propaganda in de kaart. Want wat de jonge menschen in deze propaganda het meest toesprekt is het vertoon van kracht, is het beroep op het offer, dat voor de vestiging der nieuwe orde geëischt wordt. Wie eens een blad als „Vorming”, orgaan van den N.A.D., inziet, beseft hoe dit, zij het ook valsch, idealisme vat kan hebben op de jeugd.

Wij staan nu voor de laatste en zwaarste periode van onzen tijd. Zij zal van ons de uiterste inspanning vergen. Ieder van ons begrijpe, dat wij thans allen frontsoldaten zijn. Moedig, vastberaden en onbuigzaam zij onze houding. De slappelingen, die zich tot dusver afzijdig probeerden te houden, moeten wij door ons kloek gedrag meeslepen en bezielen. Ook zij moeten beseffen, dat het nog tijd is hun houding te herzien.

Wellicht zal de overweldiger ons nog zwaarder lasten opleggen om ons nog dieper voor zijn geweldenaarsvuist te doen bukken. Hij vinde dan tegenover zich een sterk en eensgezind volk, dat bereid is tot het uiterste verzet. Ieder sta op zijn post en weigere verder alle medewerking aan welken maatregel ook, die ons volk nog langer probeert te knechten. Niemand melde zich aan, wanneer hij wordt opgeroepen, niemand levere iets in dat gevorderd wordt, niemand verrichte eenigen dwangarbeid in ons land of daarbuiten.

Deze houding zal zware offers kosten. Wij moeten bereid zijn die te brengen. Ons geld, ons huis, onze positie, ja, als 't noodig is, ons leven moeten wij, evengoed als de piloten, die wij zoo graag over ons hoofd hooren vliegen om hun gevaarlijk werk te doen, veil hebben voor de bevrijding van ons vaderland. En ieder, die thans de herbergzaamheid betracht, die thans over de geheele linie weigert den vijand ten dienste te staan werkt daaraan mee.

Nederlanders, herinnert u den dapperen strijd uwer voorvaderen tegen een overmachtigen vijand. Ook toen zijn er zware offers gebracht, is er kostbaar bloed gestort, maar het einde was de overwinning, die ons de geestelijke vrijheid bracht.

Laten wij nog in deze laatste ure toonen, dat wij die geestelijke vrijheid ook nu nog waard zijn. Wanneer de crisis komt vinde zij ons bereid ons deel van den last tot het einde toe te dragen. Wie durft te bidden om de bevrijding, moet er ook voor durven strijden en lijden.

De invasie in Europa staat voor de deur. Waar die zal plaats hebben, weet niemand. Moet ook ons land het schouwtooneel van den eindstrijd zijn, dan sta hier een geestelijk krachtig en offerbereid Nederland gereed om den schok op te vangen.

Van onze houding nu, hangt de hoop voor een herboren Nederland af. Nederland zal herrijzen — zeker, maar slechts dan wanneer ons volk zelf die herrijzenis door innerlijke kracht voorbereidt.

DE RADIO'S.

Zoo zij ons aller houding:

Niemand levere vrijwillig zijn toestel in. Men wachte tot het e.v. gehaald wordt.

Het advies „een oud toestel inleveren” volge men niet. We ontzeggen den vijand het recht van verbeurd verklaren op grond van art. 46 van het L.O.R., dat zegt: „De bijzondere eigendom kan niet worden verbeurd verklaard”.

Indien een oud toestel in Uw bezit is, stel dat dan op,

zoodat bij den roof een waardeloos ding den bezetter in handen valt.

Verberg Uw goede toestel zoo, dat ge, zoo mogelijk, kunt blijven luisteren, en zorg het bij den omslag direct onder Uw bereik te hebben.

Aanvaard de leuze: geen enkel toestel in 's vijands hand.

TER NABETRACHTING.

De gebeurtenissen van de laatste zes weken in ons Vaderland zijn een mengeling van bemoedigende en minder bemoedigende dingen.

Aan de zijde van de bezettende macht is dat een complex van maatregelen ten doel hebbende de weerbare mannen voor zooveel mogelijk naar Duitschland te brengen. Het weer in krijgsgevangenschap terug voeren van de in 1940 ontslagen krijgsgevangenen, de aanmeldingsplicht van de 18- tot 35-jarigen, de wegvoering van een groot aantal studenten, zijn daarvan de voornaamste.

Deze maatregelen zelf hebben wij echter niet in de eerste plaats op het oog. Natuurlijk hebben zij op zich zelf ook een meer of minder bemoedigend aspect. Allereerst denken wij daarbij aan het leed, dat door deze ongehoorde en onrechtmatige maatregelen over talloze gezinnen wordt uitgestort. Ons volk begint er weet van te krijgen wat het is, als de dichter van Psalm 66 zegt: Gij hadt den mensch op ons hoofd doen rijden.

Er zit misschien ook iets voldoeninggeevends in. De vijand wantrouwt ons. En hij vindt het de moeite — wij moeten zeggen: veel moeite — waard om ons weg te werken. Dat verheugt ons. Want den vijand moeite geven, beteekent voor ons: meevechten! Alle moeiten samen, die Amerikanen, Engelschen, Russen, Franschen en de volken van de andere bezette gebieden den Duitscher berokkenen, moeten hem op den duur op de knieën brengen. Uit die verzameling van moeiten mag de moeite, die wij kunnen geven, niet worden gemist. Want de Duitscher vecht tegen een langzaam maar zeker groeiende militaire overmacht. Wij kunnen de conditie waarin de Duitscher moet vechten aanmerkelijk verslechteren, wanneer wij, met alle andere bezette gebieden, hem als een molensteen aan zijn hals hangen of, op zijn minst, hem als een steen op de maag liggen. En dan: Hoe onverteerbaarder hoe beter!

De mengeling van bemoedigende en minder bemoedigende dingen is vooral gelegen in de reacties van ons volk op de bovengenoemde maatregelen. Daaruit moet blijken of ons volk zijn taak in dezen oorlog, het zijn van een molensteen aan de hals van den Duitscher, ziet en of het bereid is die taak met al de daaraan verbonden risico's op zich te nemen.

Er wonen wat dat betreft twee zielen in het Nederlandsche volk.

De eerste ziet de historische taak, die thans op het Nederlandsche volk rust, goed. Zij begrijpt, dat, als wij thans niet met alle macht en alle overgave waarover wij beschikken, ons deel bijdragen aan het behalen van de overwinning, dit groote schade zal doen aan het Nederlandsche volk zelf. Niet alleen en niet in de eerste plaats, omdat derde mogendheden dan na den oorlog zouden kunnen zeggen dat Nederland zich zoo slecht gehouden heeft en dat het daarom maar niet te veel praatjes moet hebben en dat het dus ook wel een veer kan laten, bij de eindafrekening, maar vooral en in de eerste plaats omdat een volk dat gewikkeld is in een strijd op leven en dood, nationale zelfmoord pleegt, als het niet met alle materiele en geestelijke krachten, waarover het beschikt, meevecht.

Degenen, die zoo ingesteld zijn, denken bij alle punten, waarbij verzet van ons volk jegens den Duitscher te pas komt: Hoe zullen wij als volk uit dezen oorlog te voorschijn komen? Heeft ons volk zijn nationale plicht verstaan?

De andere ziel in het Nederlandsche volk vat de zaken wat kalmer op. De aldus bezielde bekommeren zich niet zoozeer over geestelijk-nationale aspecten. Zij hebben een hielkel aan den Duitscher. Natuurlijk. Want zij hebben last van hem. Last op materieel gebied. Last ook wel op geestelijk gebied. Maar zij blijven er wel zich zelf om. De oorlog is een alleronaangenaamst evenement. Maar je kunt er niets aan doen. Die wordt nu buiten ons om uitgevochten. Wij hebben immers gecapituleerd. (Dat reuzenargument hoort men nu nog steeds!) Het beste is, je maar kalm te houden. Het gaat er nu om: Hoe rollen we door dezen oorlog heen? Bij alle punten, waar verzet tegen den Duitscher mogelijk aan de orde komt, denken de zoodanigen niet: Wat eischt de nationale zaak van mij? Zij denken uitsluitend hieraan: Wat is voor ons in de gegeven situatie het gemakkelijkst. En al naar dat het antwoord op die vraag luidt, wordt hun houding ten aanzien van verzet bepaald. En, aangezien het Nederlandsche volk slim is, van slimmigheidjes houdt en zelfs den duivel liever te slim af is, dan zich

tegen hem te verzetten, komt er bij deze groep menschen van verzet niet al te veel terecht.

* *

Tegen den achtergrond van deze tegenstelling in het Nederlandsche volk moeten wij de stakingen zien, die nu ongeveer een maand geleden hebben plaats gevonden. En dan achten wij die stakingen een bemoeiend verschijnsel. Want zij waren een symptoom hiervan dat een groot deel van het Nederlandsche volk bereid bleek over te gaan tot een nationaal verzet, waarvan men zeker wist dat het persoonlijke offers zou vergen. Een verzet, dat de uiting was van een gekrenkt nationaal gevoel en waarbij de gedachte: Hoe rollen we er doorheen? verdrongen werd door de gedachte: Wij zijn als volk in verzet, in den eenig mogelijken vorm van verzet, die bij dit onrecht past, de proteststaking.

Het heeft geen zin achteraf te discussieeren over het nut van zulk een staking. Die discussie zou alleen aan de orde kunnen komen als men in deze stakingen meer zou zien willen dan een spontaan protest. Wij meenen dat men de stakingen van 30 April en 1 Mei uitsluitend zoo moet zien en niet als een middel om den Duitscher iets af te dwingen.

Als tactisch strijdmiddel komt de staking, naar onze meening, alleen dan en eerst dan aan de orde, wanneer zij geproclameerd wordt in samenhang met de uitvoering, van militaire plannen der geallieerden. Daarom moet men met het proclameeren van stakingen voorzichtig zijn. Want als wij de staking als tactisch strijdmiddel bezigen, moeten wij overtuigd zijn dat het tactische doel dat wij er mee willen behalen, de slachtoffers, die zij met zich brengt rechtvaardigt. Wij kunnen ons zulk een staking alleen maar als wenschelijk indenken in samenhang met bepaalde militaire operaties. Wij kunnen ons echter ook zeer goed indenken dat zulk een situatie zich in het verloop van dezen oorlog niet zal voordoen. Men moet daarom voor zulke zaken het consigne uit Londen afwachten.

De betekenis der staking van 30 April en 1 Mei was echter dat men er niets mee wilde behalen, dat men alleen maar tegen het grove onrecht zijn stem wilde verheffen. Deze stakingen werden niet georganiseerd en niet geleid. Hier sprak het volk als volk wat er leefde in zijn hart. Zooals dat indertijd het geval was toen men te Amsterdam staakte om de straatteerren tegen de Joden. Protesteeren, getuigen, kan plicht zijn voor een volk. Hier was de plicht tot zulk een getuigenis. De slachtoffers van deze staking moet men dan ook zien als getuigen. En daarbij bedenken dat een ander woord voor getuige het woord martelaar is.

* *

Toch moeten wij de geestkracht en de opofferingsgezindheid, die aan deze staking bij velen ten grondslag lag, niet overschatten. Want al betekende deze staking een overwinning van den goeden geest, de gang van zaken met het vragen van Ausweise, is een overwinning van den kwaden geest. En dat gebeurde bij de zelfde menschen.

Dat het vragen van een Ausweis om aan werken in Duitschland en, naar velen meenden, ook aan krijgsgevangenschap te ontkomen, verkeerd is, was aanvankelijk aan velen duidelijk. Toen dan ook de landelijke bevolking midden April in de gelegenheid gesteld werd zulk een Ausweis te verkrijgen waren er massale groepen, die dit weigerden. Men begreep dat het vragen van een Ausweis door hen, die de Duitscher hier wilde laten, de deportaties van de anderen mogelijk maakte.

Men begreep dat het vragen van een Ausweis registratie betekende en dat deze registratie niet anders is dan een aanmelding. En alle aanmelding was en is verkeerd. Men mag niet vrijwillig zijn kop in den strop-steken.

Plotseling is deze goede houding ingezakt. Algemeen is de bevolking door een manie aangegrepen om zich van Ausweise te voorzien.

Het massale verzet, het nationale front van de ééne daad: Wij gaan niet, want het mag niet! schrompelde ineens tot een optelsom van individueele slimmigheidjes, tot een run van honderden en duizenden om een papiertje ten einde het veege lijf te redden.

De tactiek van: Hoe red ik mijn huid? heeft het weer eens gewonnen. De vraag: Wat is mijn plicht? is weer eens door zeer velen gebagatelliseerd. Waarom? Terwille van een vermeend persoonlijk belang. Terwille van een dubieus tijdelijk voordeel. Want wie gelooft nu aan de soliditeit van Duitsch papier?

Dit geschiedde door hen, die wel wisten hoe het moest en die zich in vele opzichten bij andere gelegenheden (b.v. bij de staking) goed gehouden hadden.

* *

Dit alles noopt er toe om ons maar niet al te zeer te verheffen op onze verzetshouding.

En wij moeten in ons verzet het maar niet al te zeer verwachten

van het massale en het grootscheepsche. Wat wij noodig hebben, is een vaste koers, die berust op een innerlijk doorleefd beginsel. Het is vaak gemakkelijker om onder den indruk van een massale beweging mee te doen aan gevaarlijke dingen, dan om, alleen staande, voor ons eigen geval, het simpele verzet, dat voor de hand ligt, vol te houden.

Hulde aan hen, die ook en juist nu, in de zaak der Ausweise voet bij stuk houden. Het is juist dat simpele verzet, dat uit geloofsmoed en karaktervastheid geboren wordt, het verzet, doorgevoerd in alle dingen van het dagelijksch leven, dat wij moeten hebben en dat de kracht van ons volk uitmaakt.

TWEE DUIZEND VAN DE ELF DUIZEND.

In een beestenwagen.

Van de 11.000 beroepsmilitairen, die zich hadden moeten melden voor het wegvoeren in krijgsgevangenschap, zijn er nog geen 2000 in Amersfoort verschenen.

Het vervoer geschiedde in dichtgespijkerde beestenwagens, die slechts gedeeltelijk voor menschenvervoer waren ingericht. Zoo ging het de grens over naar Duitschland.

Wie volgt?

Geen fiere Nederlander late zich zoo vrijwillig wegvoeren.

VRIJWILLIG KRIJGSGEVANGEN..... DAT NOOIT.

De oproep van den Wehrmachtsbefehlshaber van 29 April j.l., waarbij aan het „voormalige Nederlandsche leger” bevolen wordt zich opnieuw in krijgsgevangenschap te begeven, heeft alom in het land hevige beroering gewekt. En terecht! De spontane protest-uitingen, die op tal van plaatsen zich openbaarden in het neerleggen der werkzaamheden, waren niet alleen volkomen begrijpelijk, doch ook gerechtvaardigd.

Wij staan hier weer voor een daad van verregaande willekeur van den bezetter van ons land, die nooit voor eenige rechtsverkrachting terugdienst om zijn doel te bereiken en zijn belang te dienen. Na de eerste uitbarsting van verontwaardiging is echter nuchtere bezinning geboden en loont het de moeite dezen nieuwen aanslag op de vrijheid onzer weerbare mannen eens rustig onder het oog te zien.

Het is in de krijgsgeschiedenis inderdaad een novum, dat na capitulatie een geheel leger onvoorwaardelijk op vrije voeten wordt gesteld. Dat dit niets met eenige „grootmoedigheid” van den Führer te maken heeft, spreekt vanzelf. Duitschland zag in ons een bruikbaar en gewillig instrument voor zijn eigen politiek en meende vlak na de capitulatie nog ons met dergelijke maatregelen voor zich te kunnen winnen. Het had er bovendien zelf het grootste belang bij om het economisch leven, dat geheel in dienst van het Deutsche rijk werd gesteld, hier zoo spoedig mogelijk te herstellen en zoo goed mogelijk te doen functioneeren.

Aan het weidsche gebaar der vrijlating lag niets anders dan het grootste eigenbelang ten grondslag. Langzamerhand drong het echter tot den overweldigder door, dat ons volk te slim was om zich op zulk een wijze te laten vangen en dat het zijn verfoeilijk geweldsregiem bleef haten en verachten.

Het roer werd dus omgegooid en de onrechtmatige, op slinksche wijze tot stand gebrachte, gevangenneming onzer beroepsofficieren in Mei van het vorig jaar was daar een teekenend voorbeeld van.

Naarmate de oorlogskansen voor Duitschland al ongunstiger worden en de verhoudingen in de bezette gebieden zich al meer toespitsen, hecht de tyran al minder waarde aan het masker van edelaardigheid, waarmee hij in het begin zoo graag voor het volk licht trad. Onbeschaamd strekt hij nu de schendende hand naar alles wat hij meent, dat nog binnen zijn bereik ligt, als een laatste poging om zijn wankele positie daarmee te schragen.

* *

Positief, hardnekkig weigeren.

In dit licht hebben wij de bekendmaking van 29 April te zien. Het Deutsche militair belang liet onze krijgsgevangenen vrij, hetzelfde militair belang roept hen nu terug. De dreigende invasie drijft hem er toe beslag te leggen op alle weerbare mannen, die ons land nog herbergt en door interneering van het geheele beroepskader en de reserve officieren een hermobilisatie te verkrijgen.

Een niet onbelangrijke nevenbedoeling van den vijand is ongetwijfeld, voorzoover het de gewone miliciens betreft, op eenvoudige en snelle wijze een groot aantal arbeidskrachten in handen te krijgen.

Reeds in den vorigen wereldoorlog was de arbeid der krijgsgevangenen een factor van betekenis voor de economische oorlogvoering. Door vooraanstaande Duitschers is onomwonden toegegeven, dat Duitschland zijn economisch leven niet in stand had kunnen houden zonder den arbeid der krijgsgevangenen. De krijgsgevangenen vormden een onmisbaar deel van het economisch

organisme, dat, zooals een Duitsch schrijver zegt, „evengoed als het leger aan het front om de overwinning vocht.”

Thans, nu de totale oorlog geen enkel onderdeel van het maatschappelijk leven onaangestast heeft gelaten, geldt dit nog in versterkte mate. De beperking, die in de desbetreffende verdragen aan de tewerkstelling van krijgsgevangenen is opgelegd, n.l. dat deze geenerlei verband mag houden met de krijgsverrichtingen, is een doode letter geworden. Er is immers nauwelijks eenige arbeid te bedenken, die geen direct of indirect verband houdt met de krijgsverrichtingen.

Dit feit moet op zichzelf reeds voldoende zijn om den oproep van Generaal Christiansen naast zich neer te leggen. Afgezien van elke andere overweging zal ieder, die zijn plicht verstaat kortweg weigeren zich te laten inschakelen in de oorlogsmachine van den vijand. Elke medewerking aan den vijand verleend is verraad aan ons eigen vrije volksbestaan en daarmee veroordeeld.

Deze brutale oplichting van arbeidskrachten ten dienste van eigen oorlogvoering is bovendien volkomen in strijd met geest en letter van het L.O.R. van 1907 en dientengevolge ten eenenmale onrechtmatig. Reeds uit dit algemeen gezichtspunt kan op den oproep van 29 April tot onze militairen maar één antwoord volgen: een positieve en hardnekkige weigering.

* *

Oproep onrechtmatig.

Ons leger werd in Mei 1940 uit krijgsgevangenschap ontslagen. Deze vrijlating geschiedde, voorzover zij niet het beroepskader betrof, onvoorwaardelijk. De beroepsofficieren en misschien een klein deel der beroepsonderofficiëren werden vrijgelaten op eerewoordverklaring. Zij die op deze wijze werden vrijgelaten, kunnen slechts opnieuw gevangen genomen worden voorzover zij persoonlijk hun gegeven woord hebben gebroken. De vrijlating op eerewoord is een persoonlijke verbintenis, waarvoor alleen hij, die heeft aangegaan, aansprakelijk is. Daarom was het volkomen onrechtmatig, toen het vorig jaar onze beroepsofficieren, onder de motiveering, dat enkelen hunner het gegeven woord hadden geschonden (in hoeverre dit werkelijk is geschied, staat nog te bezien en kan allen voor elk geval op zichzelf onderzocht en beoordeeld worden) opnieuw werden geïnterneerd.

Het L.O.R. van 1907 regelt de vrijlating op eerewoord in artikel 10, 11 en 12. De Conventie van Genève van 1929, waarbij de positie van de krijgsgevangenen nader is geregeld, zwijgt over de vrijlating op eerewoord, zoodat de regeling van 1907 op dit punt nog altijd van kracht is.

De gevolgen eener onvoorwaardelijke vrijlating, zooals ten onzent plaats greep, zijn nergens geregeld. Daarmee is o.i. niet gezegd, dat het oorlogsrecht de onvoorwaardelijke vrijlating niet erkent. Ongetwijfeld is het ontslag uit krijgsgevangenschap van een geheel leger een ongewoon verschijnsel, maar daarom is het nog niet onwettig.

Waarom zou een overwinnaar, die na capitulatie een geheel leger gevangen neemt, niet het recht hebben dit leger weer uit krijgsgevangenschap te ontslaan? Het is op zichzelf genomen geen voorrecht om krijgsgevangene te zijn, doch aan het feit der krijgsgevangenschap verbindt het oorlogsrecht zekere rechten, die slechts waarde hebben, zolang de krijgsgevangenschap voortduurt. Door de onvoorwaardelijke vrijlating berooft de overwinnaar de krijgsgevangene niet van de hem toekomende rechten, doch hij heft het feit der krijgsgevangenschap op.

Oppenheim—Lauterpacht geeft in zijn bekende handboek een opsomming van de wijzen, waarop krijgsgevangenschap wordt beëindigd. Als eerste punt geeft hij aan: de eenvoudige vrijlating zonder eerewoordverklaring (simple release without parole). Gaat men van dit standpunt uit, dan zijn de leden van ons leger, voorzover zij niet evenals de beroepsofficieren op eerewoord zijn ontslagen, in juridischen zin geen krijgsgevangenen meer. Volgens de Duitschers zelf zijn zij nu gewone burgers geworden en verkeerden zij in denzelfden status als elk willekeurige inwoner van het bezette gebied.

Dat dit ook het standpunt van de Nederlandsche Regeering is, blijkt uit een radio-rede van Prof. Gerbrandy op 19 Mei j.l., waarin de minister-president uitdrukkelijk heeft verklaard, dat de leden van het Nederlandsche leger thans gewone burgers zijn en het dus onrechtmatig is hen weer in krijgsgevangenschap te voeren.

Anderen zijn echter van meening, dat onze militairen wel degelijk uit de krijgsgevangenschap ontslagen zijn, doch daarmee de kwaliteit van militairen niet hebben verloren. Ook dan is het echter onrechtmatig hen in krijgsgevangenschap op te roepen, daar militairen alleen opnieuw krijgsgevangen kunnen worden gemaakt, wanneer er nieuwe krijgsverrichtingen plaats hebben en zij gedwongen zijn zich over te geven.

Een eenzijdig recht van den belligerent om krijgsgevangenen naar

eigen believen te ontslaan en dit naar eigen believen later weer ongedaan te maken, erkennen wij niet. Zelfs bij de voorwaardelijke vrijlating op eerewoord, waarbij de vrijgelatene krijgsgevangene blijft, kan deze niet opnieuw worden geïnterneerd zonder dat er een nieuw feit plaats vindt, n.l. schending van het eerewoord. Mag dus een voorwaardelijke vrijlating niet eenzijdig worden ingetrokken hoe veel te minder een onvoorwaardelijke.

Een beroep op „Kriegsnotwendigkeit” gaat hier niet op. (militaire noodzaak) i.c. de dreigende invasie. Een afwijking van het geldend volkenrecht kan alleen een rechtvaardigingsgrond vinden in een acuten noodtoestand, die te midden der krijgsverrichtingen kan voorkomen. Laat men die ook gelden in een geval als het onderhavige, dan houdt elke juridische redeneering op en wordt het toch al weinig houvast biedende volkenrecht geheel op losse schreeven gesteld.

Uit bovenstaande blijkt, dat wij de meening als zouden onze militairen ook na hun vrijlating krijgsgevangenen gebleven zijn, als het ware in een soort latente krijgsgevangenschap zijn blijven verkeerden, en dat het dus niet onrechtmatig is wanneer de vijand hen opnieuw interneert, niet deelen.

Wel vallen zij vanaf het oogenblik, dat zij opnieuw worden geïnterneerd, zij het dan ook onrechtmatig, onder de regelen van het oorlogsrecht aangaande de krijgsgevangenschap, en genieten zij de voorrechten, die volgens de Conventie van Genève daaraan zijn verbonden. Officiëren mogen niet te werk worden gesteld, onderofficiëren mogen slechts toezicht houdenden arbeid verrichten, soldaten kunnen weigeren arbeid te verrichten in verband staande met de krijgsverrichtingen, poging tot ontvluchten kan ten hoogste met 30 dagen arrest worden gestraft, de krijgsgevangenen staan onder de bescherming van een neutrale mogendheid i.c. Zweden, enz.

Tot op zekere hoogte mag men verwachten, dat Duitschland zich aan deze regelen zal houden, uit vrees voor represailles tegenover de Deutsche krijgsgevangenen in geallieerde handen.

Onze opvatting, dat de oproep van 29 April j.l. onrechtmatig is, wordt nog versterkt door het argument, waarop de Wehrmacht-befehlshaber zijn bevel steunt. Hieruit blijkt nog eens ten overvloede hoe zwak hij rechtens staat.

Evenals ten vorigen jare bij het verraderlijk in den val lokken onzer beroepsofficieren, voert hij ook nu als grond voor deze onrechtmatige herinternering aan, dat „afzonderlijke leden van het voormalige Nederlandsche leger door hun vijandig gedrag telkens opnieuw het vertrouwen, dat bij hun vrijlating in hen gesteld werd, geschonden hebben”. Hierdoor accentueert hij het onrechtmatige van zijn handeling. Het opleggen van collectieve straffen voor de daden van enkelingen toet is in strijd met de Conventie van Genève, die zulks uitdrukkelijk verbiedt.

De oproep geeft voorts te kennen, dat de vrijlating geschied zou zijn onder een soort van stilzwijgende voorwaarde van een niet-vijandige houding tegenover Duitschland. Het behoeft geen betoog, dat zulk een z.g. stilzwijgende voorwaarde niet de minste juridische betekenis heeft en niemand aan zulk een onuitgesproken voorwaarde is gebonden.

Zoo wel in wezen, als op grond van de motiveering, achten wij den oproep van 29 April dus onrechtmatig. Niemand kan zich op juridisch volkenrechtelijke gronden verplicht gevoelen aan den oproep gevolg te geven.

* *

In strijd met soldateneer.

Ook wie de zaak zuiver militair beziet kan tot geen andere conclusie komen, dan dat niet-aanmelden de eenige juiste weg is. Elk militair weet uit het reglement in zijn militair zakboekje, dat hij, eenmaal in handen van den vijand geraakt zijnde, alles in het werk moet stellen om te ontvluchten. De regelingen, die in de Conventie van Genève betreffende de bestraffing van ontvluchttingspogingen zijn neergelegd, gaan ervan uit, dat deze pogingen uit vaderlandsliefde worden ondernomen en daarom slechts lichtelijk mogen worden gestraft.

Welnu, indien elk militair den plicht heeft te ontvluchten, als hij er de kans toe krijgt, en dit zelfs door den vijand moet worden gerespecteerd, dan handelt hij toch zeker in strijd met zijn plicht indien hij zich vrijwillig in gevangenschap begeeft!

Trouwens ook zijn soldateneer verbiedt hem dit. Geen officier, beroeps- of vrijwillig, zal het met zijn ergevoel in overeenstemming kunnen brengen, zich gedwee als een lam te laten opsluiten achter de traliehekken van een interneringskamp.

Wij gaan nog verder en vragen ons af of met name de officieren, die den eed van trouw aan Hare Majesteit hebben afgelegd, niet door onze wettige regeering voor de krijgsraad gedaagd zullen worden, indien zij zich voor deze nieuwe krijgsgevangenschap vrijwillig zouden melden. Temeer nu onze regeering duidelijk te ken-

nen heeft gegeven, wat haar standpunt is.

Maar niet melden is niet genoeg. Elke officier, elke onder-officier en elke milicien heeft den duren plicht alles in het werk te stellen om zich aan deze onrechtmatige gevangenschap te onttrekken. Niemand meene genoeg gedaan te hebben, indien hij rustig afwacht tot hij misschien wordt gehaald.

De plicht der Nederlandsche militairen reikt verder. Zij hebben zich gereed te houden voor het oogenblik, dat H.M. de Koningin hen weer in actieven, militairen dienst oproept. Dit oogenblik kan veraf zijn, maar het kan ook heel nabij zijn. In elk geval zorgde ieder, die het aangaat, dat hij op het appel niet ontbreke, als het Vaderland en onze vorstin hem noodig heeft!

Soldaten, laat geen vrees voor straf u weerhouden uw plicht te doen. Reserve-officieren, geeft een goed voorbeeld! Gij hebt een goeden naam die gij u in den oorlog verworven hebt, te verliezen. Handel naar eer en geweten en ziet de consequenties rustig onder de oogen. Nederland rekent er op, dat gij u als mannen, als soldaten zult gedragen.

Wij zeggen niet, dat uw wegblijven slechts met ten hoogste 30 dagen arrest gestraft zal worden. Dat weten wij niet, want de bepaling der strafmaat, indien gij gegrepen mocht worden, hangt niet van de beschouwing af, die gij te berde brengt; doch van den overweldiger, wiens daden zich door willekeur kenmerken.

Christiansen dreigt in zijn oproep met de „strengste maatregelen”, bij uitzondering dus eens niet met de doodstraf, waarmee onze bezetter in den regel zoo royaal omspringt. Ziet hij ditmaal zelf in, dat vaderlandsliefde niet met den dood mag worden gestraft?

Indien gij u onttrekt aan deze Duitsche poging u opnieuw gevangen te nemen, vervult gij uw militairen plicht evenzeer, als wanneer gij probeert te ontvluchten. De gevallen loopen parallel, doch zijn niet identiek.

Zorgt echter, dat de vijand u niet vindt. Dat is niet zoo moeilijk als het lijkt. Behalve de reserve-officieren, zijt gij niet geregistreerd. Waar moet hij al de opsporings-ambtenaren vandaan halen om 300.000 man voor het voetlicht te brengen? Uw besluit hange niet af van de mogelijkheid u te verbergen. Dit sta van tevoren onherroepelijk vast. Waar een wil is, is een weg. Gij zult de oplossing voor uw geval met eenige moeite zeker vinden.

Nederlandsche burgers, niet-militairen, kent ook gij uw plicht. Weest gastvrij, gul en behulpzaam in elk opzicht. Hier staat een groot landsbelang op het spel. Ook van u wordt thans trouw gevraagd tot het uiterste.

Onze weerbare mannen moeten in ons land blijven tot H.M. hen oproept. Met vereende krachten houden wij hen hier, alle bedreigingen en listen van den vijand ten spijt.

Leve het Vaderland, leve ons leger!

DE „NEDERLANDSCHE VOLKSDIENST” GETOETST.

Bluf over de „offers”.

Meer en meer hooren we in den laatsten tijd spreken over de activiteit van den N.V.D. Dit is te begrijpen, nu de nood van ons volk ten top stijgt. Men heeft alle andere hulporganisaties verboden alsof men nu actief is, terwijl er in het „oude” demo-liberale tijdperk op dit gebied niets werd gedaan.

In dit licht gezien moet men zich niet verbazen over de bluf die men durft aan te slaan als er eens een resultaat van een of andere actie bekend wordt gemaakt. Er ontstaat hier of daar een ramp en de krant vertelt (de Nederlandsche moet U weten), dat „zich in het bijzonder bij de hulpverlening hebben onderscheiden. de Duitsche Weermacht, de W.A., de Nat. Jeugdstorm en de organisaties van de N.V.D.” Alsof er geen andere menschen meer zijn en het overige deel van ons volk, zeker 95 %, met de handen in de zakken en met leedvermaak, de ellende heeft staan aan te zien. Nu moet U weten, dat deze lieden de zaak meermalen dusdanig in de war hebben gestuurd, dat men besloot de voedselvoorziening bij rampen in haar geheel over te brengen naar de diensten van de Centrale keukens, zoodat de N.V.D. er niet meer aan te pas kan komen.

Men heeft zich echter nog meer in de kaart laten kijken. Voor iemand, die tot oordeelen bevoegd is, hebben de kranten het gemeld. Men heeft, onder een grooten kop een rede van den heer Van Vloten gepubliceerd, waarin deze hoog heeft opgegeven van de behaalde resultaten bij de steunactie voor het getroffen Rotterdam. Het volk heeft eindelijk zijn eenheid gedemonstreerd. De geslaagde actie, ziet u! Geweldig, prachtig, schitterend. Zelfs Max Blokzijl vond het zoo’n „brandende kwestie”, dat hij er een heel radiopraatje aan heeft gewijd. Als hij waardeering voor ons volk heeft, dan wil dat wat zeggen.

Zoo bracht het „volk” aan geld dan op f 800.000.—, aan goederen een paar honderd wagonladingen.

Dat is toch wel enorm.

Wat is ons volk toch bewogen onder „de schanddaden der Engelsch-Amerikaansche lucht-piraten”.

We vragen ons in gemoede af, hoe men het waagt, met zulke resultaten op het tapijt te verschijnen en hoe men er dan nog van durft op te geven ook.

Wilt ge eens een paar andere cijfers zien?

Toen op 10 Augustus 1925 ons land door een stormramp werd getroffen (Borculo), bracht de nationale inzamelingsactie op f 3.022.998.—. Twee jaar later werd dezelfde streek weer zwaar getroffen en een inzameling bracht in enkele dagen op f 1.951.809.—. De actie voor het aangevallen Finland bracht in het begin van 1940 in enkele weken meer dan f 4.000.000.— op.

We beschikken helaas niet over de cijfers van de inzamelingsactie voor Rotterdam, na de ramp van 14 Mei 1940 (we weten het nog goed, dat deden de Duitschers). Toen kwamen er in totaal zeker even veel millioenen als nu tonnen aan geld en, zeker evenzoveel scheepsladingen goederen, als er nu wagons zijn gekomen.

Wat blijft er in dit licht gezien nog van het gepraat van den heer Van Vloten en van Max Blokzijl over? Niets.

We mogen daarbij nog bedenken, dat gelden inzamelen op het oogenblik heel niet moeilijk is, terwijl het vroeger een moeizaam werk was, in verband met geheel gewijzigde omstandigheden.

Haast zouden we dit zeggen: Als de heer Van Vloten de eenheid van ons volk wil zien, laat hij zich dan een week terugtrekken en ons de gelegenheid geven offers voor Rotterdam te vragen. Dan zal hij een eenheid zien, die de zijne verplettert, en die zich lijnrecht tegenover hem richt.

De diaconiën in gevaar!

Dat ons volk nog wel geven wil, is reeds, op vele manieren, ook nu bewezen. Men wil dat evenwel doen op Nederlandsche manier en niet langs de door de nazi's getrokken lijnen. In de kerken is mild voor de diaconiën van Delfshaven gegeven. Op een plaats, waar de collecte voor de N.V.D. met veel bombarie f 1600.— opbracht, leverde een collecte in de belangrijkste kerken gehouden f 5000.— op. Een goederen-inzameling, naast deze collecte opgezet, werd verboden, onder bedreiging van hechtenis van de predikanten. Voorbeelden als deze zouden er met tientallen te geven zijn.

Een diaconie, die een schip met goederen naar Delfshaven zond, zag dit schip in beslag genomen. Het werd naar de N.V.D. gedirigeerd en natuurlijk bij de wagonladingen opgeteld.

Zoo dreigt er gevaar.

Naar de mate de N.V.D. meer naar buiten gaat optreden en meer voet aan den grond krijgt, komen de diaconiën ermede in conflict. De practijk toont aan, dat men al verder gaat.

In Westmaas, een rustig dorpje in de Hoeksche Waard, brandden door een onvoorzichtigheid, op 10 Mei 15 huizen of boerderijen af. Er was nood en de bevolking offerde spontaan, zoolang men de N.V.D. buiten de hulpverlening wist te houden en de actie nationaal maakte. Maar dat ging niet. De actie werd onmogelijk gemaakt en de N.V.D. werd ingeschakeld. Toen droogde de giftenstroom snel op. Nog erger was, dat de politie-president van meet af elke hulpactie van de zijde der kerken verbood, omdat dit in strijd met de verordening was.

Zoo ver zijn we in Nederland al gekomen. De actie der barmhartigheid, door Christus zelf aan de Kerk bevolen, wordt aan banden gelegd. Hiertegen moet de Kerk in het geweer komen!

Er wordt nog gegeven.

Ondanks het feit, dat deze dingen al meerdere malen en in veelerlei vorm gezegd zijn, moeten we constateeren dat een deel van ons volk nog geeft aan de N.V.D. en de Winterhulp.

Mijnheer Seys Inquart heeft in zijn rede van 19 Mei, onder de vele leugenachtige voorstellingen ten aanzien van ons volk, ook de cijfers van de W.H.N. voor dit jaar genoemd. Hij noemde een bedrag van f 13 millioen.

We doen verstandig ons door dit bedrag niet te laten misleiden. Ieder weet op welke wijze de bedragen verkregen worden. Tonnen worden door de z.g.n. zaakwaarnemers van de groote bedrijven gestort. Ze stelen het en wenden het geld op deze wijze aan tot de propaganda voor de Nat. Socialisten. De Nederlandsche Bank doet precies zoo. Uit de Nederlandsche kas steelt men voor dit doel. Zoo gaat het langs de huizen en op de straten. Er wordt gedreigd en geïntimideerd. De menschen geven uit angst, maar ze geven. Op dit punt viert de laffheid soms hoogtij. Men vreest repressailles en geeft. Vaak onder het argument: „Als ik ze er een plezier mee kan doen”, of „’t Is toch voor de arme menschen”, of „Ik wil voor en paar centen geen moeite hebben”.

Er wordt gecollecteerd en meegewerkt. De politie loopt met de bus. De Ambtenaren leuren met de lijst. Anderen kunnen hun gok-

zucht niet beteugelen en loeren vol spanning naar „het rad van avontuur“, dat op de pleinen in de groote steden staat opgesteld, en dat hun voor een krats een aantal Winterhulploten kan bezorgen.

De N.V.D. en de W.H.N. speculeeren op de slechte impulsen van ons volk: zijn angst, zijn goklust en zijn geldzucht. Maar nog geeft ons volk en de vijand beroept zich op de cijfers, hij argumenteert ermee en tracht er anderen mee te winnen.

Alle oogen moeten er voor open.

Uit nationaal oogpunt niet geven.

Nu moeten we goed letten op de beginselen die bij dit alles in het geding zijn. We moeten goed zien, dat de N.V.D. en de veel geroemde W.H.N. niet anders is dan nazificering van ons volk op het punt van de barmhartigheid. De totalitaire staat, die zich oppermachtig manifesteert in het leidersbeginsel, trekt de verzorging van de armen aan zich. Die staat doodt alle particuliere initiatief, doodt ook de door Christus bevolen actie van de Kerk, grijpt wild in het leven en heerscht.

Dat is geen barmhartigheid meer. Dat is machtswellust, tyrannie. De barmhartigheid wordt vermoord en de activiteit die er in dit begrip ligt, waarin heel de ziel zich uiten kan, wordt benut als propagandaleuze: alles aan den Staat, de Staat zorgt voor U, de Staat helpt U. Uw geld en Uw goed, zelfs al komt het inderdaad op de plaats van bestemming, bedoelt niet de leniging van den nood, maar de propaganda voor het Nationaal-Socialisme. De bezetter van ons land geurt met het geld dat hij geeft, om U eronder te houden in de toekomst of U voor zijn satanisch systeem te winnen.

Met dat Nat. Socialisme zijn wij in oorlog, daartegen voeren wij een geestelijke worsteling op leven en dood. Tegen dat systeem gaat heel onze verzetsstrijd. Daarvoor offeren tallozen in ons Vaderland hun leven, vielen onze jongens op den Grebbeberg, hebben we spontaan nationaal gestaakt.

Geven aan de N.V.D. of de W.H.N. is verraad aan ons volk, verraad aan Uw Kerk, verraad aan Uw God.

Bedenk het elken dag: Wij vechten in Nederland, zelfs als onze rechterhand doet, wat onze linkerhand niet weten mag, als we offeren voor die in nood zijn.

De totale oorlog laat niets onaangetast.

Daarom de collectanten voor N.V.D. en W.H.N. wijst ge vriendelijk maar dringend de deur.

Geen man en geen cent ervoor!!!

„VERDEEL EN HEERSCH“ IS 'S VIJANDS LEUZE.
„SLUIT AAN EN VERZET“ IS ONS ANTWOORD.

DE VRIJSTELLING VOOR ONDERWIJZERS.

In de eerste dagen van Mei is aan de schoolhoofden telegrafisch opgave gevraagd van die leden van het personeel, die op 10 Mei 1940 in militairen dienst waren en die voor wegvoering in krijgsgevangenschap in aanmerking zouden komen.

Vele hoofden hebben die opgave ijlings verstrekt in de zoete veronderstelling, dat het ging om vrijstelling voor de betrokken onderwijzers.

Dat is om drie redenen verkeerd geweest:

1°. kon men langzamerhand hebben geleerd, dat op vragen vanwege het Departement slechts wordt geantwoord door het bestuur;

2°. zonderde men zich door het vragen van vrijstelling af van de groote massa dergenen, die weg zouden moeten, en maakte hun wegvoering zelfs eerst technisch mogelijk;

3°. staat het volgens de ambtenaren van Prof. Van Dam geheel niet vast, dat het om vrijstelling gaat en is het heel goed mogelijk, dat ook Prof. Van Dam voor het lapje is gehouden en dat de Duitschers de lijsten met onderwijzers, waarvoor de Secretaris-Generaal vrijstelling vraagt, eenvoudig zullen gebruiken ter aanvulling van hun nog allerm minst volledige gegevens.

STAANDE GEBLEVEN.

Van de ruim 650 benoemingen, die in de periode van 1 September 1942 tot 1 April 1943 hebben plaats gehad, is ruim 70 % geschied zonder naleving van de benoemingsverordening, d.i. zonder indiening door het schoolbestuur van een voordracht van drie leerkrachten bij het Departement.

Deze ruim 450 goede benoemingen omvatten zoowel de vaste als de tijdelijke benoemingen.

Schoolbesturen, het ligt aan U dit percentage nog op te voeren!

OUDERS OPGELET.

Ouders, wier zonen opgeroepen worden voor den Arbeidsdienst,

moeten vooral van het volgende briefje kennis nemen, dat door den Commandant van den Arbeidsdienst aan zijn onderhoorigen is gezonden:

Doorn, 4 Mei 1943.

Onderwerp: Leuze van den dag, 11 Mei a.s.

Ik bepaal dat op 11 Mei a.s. de leuze van den dag gewijd zal zijn aan ANTON MUSSERT, Leider van het Nederlandsche volk.

Een toelichting op deze leuze volgt hieronder.

De Commandant,
o/l De Chef van den Staf
w.g. ALMEKINDERS,
Hoofdarbeidsleider.

In de toelichting lezen wij, naast veel holle frazen, het volgende: „De huidige oorlog bracht Mussert tot den Führer van het Groot-Duitsche Rijk. Klaar stond hem voor oogen, dat, nadat de Duitsche legers voor de bescherming van Europa tegen het Bolsjewisme waren aangetreden, ons volk bewust in dezen strijd ingeschakeld moest worden. daar het ook om onze toekomst ging. Hierdoor was het mogelijk, dat Mussert in dezen tijd de leiding van het Nederlandsche volk op zich nam en daarmee de verantwoordelijkheid voor onze toekomst.

Wij in den Nederlandschen Arbeidsdienst, die willen werken voor de wedergeboorte van ons volk, gedenken op zijn 49sten verjaardag den Leider van het Nederlandsche volk.

Duizenden staan aan het front. Vele malen duizenden hebben hun arbeidskracht ingezet voor de overwinning.

Van ons vraagt Mussert een zoo volkomen mogelijk begrip van het wereldgebeuren en den vasten wil om alles te doen voor ons vaderland.

Ouders, wier zonen opgeroepen worden voor den Arbeidsdienst, moeten goed tot zich laten doordringen dat op de Arbeidsdienst-demonstratie te Leeuwarden door de Arbeidsmannen een hoorspel werd opgevoerd, waarin de volgende passage voorkwam:

1e. Arbeidsman: „Wij willen voor Europa en voor ons volk de zege“.

Allen: „Dat willen wij“.

1e Arbeidsman: „Wij weten, dat wij hiervoor moeten vechten en werken!“

Allen: „Dat weten wij“.

1e Arbeidsman: „De eerste soldaat en strijder van een vrij Europa, de veldheer, de Führer is Adolf Hitler. Als vrije Nederlanders beloven wij hem: dapperen inzet en onvoorwaardelijk trouw“.

Allen: „Dat beloven wij!“

Ouders! Hier helpen geen redenaties. Hier helpen geen slimmigheidjes. Hier helpt geen tactiek. Dit mag niet! Hier helpt alleen geloofsmoed. Hier moet geweigerd worden, volstrekt en geheel.

JODENLEED IN NEDERLAND.

De Joden staan in den laatsten tijd weer zeer in de Deutsche belangstelling, hetgeen klopt met de mededeeling van den Rijks-commissaris, die onlangs beweerde „dat nog dit jaar het joden-vraagstuk hier zou zijn opgelost“.

De bedoeling van deze woorden komen uit met duivelsche verschrikking. Toen na den oproep voor aanmelding van de Joden te Amsterdam op 20 Mei slechts 980 van de 14000 zich kwamen aangeven, is de hetze weer losgebarsten. Men heeft maatregelen uitgevaardigd tegen hen, die door hun werk bij den Joodschen Raad, een spertempel bezaten en met behulp van in Nederland vertoevende Deutsche Joden de helft van de bestaande vrijstellingen voor wegvoering ingetrokken. Een oproep tegen Dinsdag 25 Mei leverde weer niet het gewenschte resultaat.

Als razenden is men daarop in den nacht van 25 op 26 Mei en op den daarop volgenden dag aan het jagen gegaan. De Joodsche stadswijken werden zoo afgezet, dat slechts bewaakte trams met gesloten hekken konden passeeren. De wijken waren als uitgestorven. Zoo jaagt men voort, de hel breekt los en er wordt nameloos geleden onder het Joodsche volk.

Deze ellende schreit ten hemel.

Maar hun satanisch woeden gaat nog voort. In Westerbork zijn 100 Joden, uit gemengde huwelijken, met en zonder kinderen, voor de keuze gesteld: naar Polen of sterilisatie. 47 van hen kozen Polen, terwijl de andere 53 het o.i. nog ergere kozen n.l. de sterilisatie.

Nemen we hierbij nog de maatregel, dat men tegen vroeger gedane beloften in, ook Christen geworden Joden naar Westerbork heeft gedirigeerd, dan zien we hier weer een brok jodenleed, waarvan de diepten niet te peilen zijn.

Met diepe bewogenheid zien wij deze dingen in ons Christelijk Nederland gebeuren. Welk een oordeel halen zij op zich, die zich

nog Nederlander noemen en die aan dit lugubere werk nog steeds hun medewerking verleen.

DE DANIEL-MYTHE.

Met ontsteltenis namen wij kennis van een artikel van den heer N. Baas in het tweede nummer van het blad „Kerk en Jeugd”, een officieel orgaan der Gereformeerde Kerken. Wij zullen de eerste zin van dit artikel citeren:

„Daniël moest in het buitenland arbeiden.

Dat wilde Nebukadnezar, de koning van Babel, die Jeruzalem belegerd en ingenomen had, maar dat wilde ook..... God”.

En de laatste zin: „Al gaan wij dan naar den vreemde, wij gaan als Daniël met God”.

Daar tusschen in staan een heeleboel zinnen, die op zich zelf beschouwd goed zijn, maar die, gevat als zij zijn tusschen de hierboven geciteerde, aan het geheel een noodlottig karakter geven.

Hier wordt het boek Daniël misbruikt als mythe der twintigste eeuw: De geschiedenis van Daniël wordt aangevoerd om onze jongens en mannen er mee te verzoenen dat zij gebruikt worden om de overwinning van het nationaal-socialisme te bevorderen.

Dit kan niet goed, dit kan niet waar zijn. De geheele Schrift is een doorlopend getuigenis dat wij den boze moeten wederstaan en zij is dat ook in het Boek Daniël.

De fout in het stukje van den heer Baas is tweeledig. In de eerste plaats wordt daarin een verkeerde opvatting, aangaande de hedendaagsche situatie aan de menschen gesuggereerd. Die situatie wordt n.l. zonder meer als identiek verondersteld met die van Daniël. Maar de situatie nu is zoo dat hij, die naar Duitschland gaat en daar werkt, medewerkt en strijdt voor de overwinning van het nationaal-socialistische Duitschland. Wie in Duitschland gaat werken strijdt tegen zijn eigen land, strijdt ook tegen de Kerk Gods, want Duitschland poogt de Christelijke Kerk ten onder te brengen. Op grond van het doorlopend onderricht der Schrift mag niemand zich voor zoo iets laten gebruiken, maar moet n.l. alles doen om zich daartegen te verzetten. Van iets dergelijks blijkt bij Daniël niets. Hij werd niet naar Babel gestuurd om in een munitiefabriek bommen te helpen maken om Jeruzalem in puin te gooien. Daniël gaat naar Babel werkte de vernietiging van de Kerk Gods niet in de hand, zooals het gaan van onze menschen naar Duitschland dit, gemeten aan den maatstaf van onze verantwoordelijkheid, doet.

Daarom is de identificatie van deze beide situaties onjuist.

In nauw verband hiermee staat de tweede fout van den heer Baas. Want daardoor legt hij het punt van vergelijking tusschen Daniël en onze jongens op een verkeerde plaats: De geschiedenis van Daniël leert ons n.l. precies het tegenovergestelde van wat de heer Baas zegt. Daniël, zoo staat er, nam zich voor zich niet te verontreinigen met de stukken van de spijs des Konings. Dat beteekent dat Daniël de strijd der Kerk aan het front dat er toen was, wilde volhouden en dat hij zich niet tegen die Kerk zou keeren. Dat is dus het omgekeerde van wat onze menschen doen als zij zeggen dat zij zich maar zullen aanmelden bij de Arbeidsbureaux, omdat zij den moed missen tot een lijdelijk verzet en niet inzien dat elk verzet, hoe simpel ook, een bijdrage is tot den strijd der Kerk in onze dagen.

Als wij naar den vreemde gaan, gaan, dat is een daad en iets anders dan er als gevangene naartoe gesleept worden, nadat wij alles hebben gedaan om dit lot te ontgaan, dan gaan wij niet als Daniël met God, maar dan doen wij andersom als Daniël, dan gaan wij naar den duivel.

GEEN NEDERLANDER, OP EN TOP
STEECT ZIJN FIERN KOP
VRIJWILLIG IN DEN STROP.

DE OORLOG.

(d.d. 22 Mei).

Wie den militairen oogst, door de geallieerden in de afgelopen maand binnengehaald of voorbereid, wil inventariseeren, komt ruimte te kort! De Russen hebben hun legers voor het zomer-offensief geconcentreerd, vooral in den centralen en den Noordelijken sector van het front, en tegelijkertijd een luchtoffensief ingezet tegen de Deutsche verkeersknooppunten. De Amerikanen zijn geland op Attou en zullen vervolgens zeker den aanval openen op Kiska, een der andere Aleoeten, waar de uitstekende vliegvelden gelegenheid bieden tot een grootscheepsch luchtoffensief tegen de Japansche eilanden. De R.A.F. des nachts en de Amerikaansche bombardeurs des daags, bedelven de eene Deutsche oorlogsindustrie na de andere onder hun bommen; zelfs werd een

hoofdzenuw voor de nijverheid van het Roergebied lam geslagen door den meesterlijk geslaagden aanval van de R.A.F. op de stuw-dammen in Moehne en Eder. Maar nog belangrijker dan dit alles is de overwinning in Afrika.

Sneller en vollediger dan iemand had durven vermoeden, hebben de geallieerde legers in Noord-Afrika den tegenstand des vijands weten te breken, en hem een tweede Stalingrad bezorgd. Zooals te verwachten was, heeft de Deutsche propaganda zich ook van dit échec meester gemaakt om te bewijzen, dat de As hier alle voor-deelen heeft behaald! Oudere lezers zullen zich herinneren, dat in den vorigen oorlog sprake was van een Kadaver-verwertungs-anhalt, door de vindingrijke Duitschers, ten minste volgens de toenmalige geallieerde propaganda, opgericht; heden ten dage zou men kunnen spreken van een Niederlage-verwertungs-anhalt: onder leiding van Dr. Goebbels, die uit iedere nederlaag althans nog moreele munt probeert te slaan. Doch van veel belang is dit alles niet meer; het komt er weinig op aan, wat Dr. Goebbels zichzelf en ons tracht wijs te maken; het woord is thans aan de wapenen. Duitschland en Italië hebben op een onzalig oogenblik welbewust een beroep gedaan op het geweld, en langzaam maar zeker komt een nooit gedacht overmachtig geweld hun vonnis vellen. De beslissing in Afrika is een nieuwe étape in deze ontwikkeling; zij heeft bewezen, dat strijdvaardigheid, materiaal en strategisch beleid van de geallieerden in geen enkel opzicht meer onderdoen voor die van den vijand. Waarom zouden trouwens Britten, Fransen, Yankee's, Zuid-Afrikanen, Canadeezen, Australiërs en Indiërs minder goede vechtjassen zijn dan de Duitschers? Wij zien geen enkelen grond daarvoor. Zeker, de Duitschers hebben aanvankelijk zeer groote successen behaald door een overdoenderend optreden, resultaat van een perfecte organisatie en voorbereiding; maar diezelfde wapenen hanteeren de geallieerden nu ook en zij zullen er langer gebruik van kunnen maken dan de vijand.

Het Afrikaansche succes zal ongetwijfeld ook een belangrijke psychologische werking hebben. Tot nu toe hebben de ondernemingen van de Westersche geallieerden zich onderscheiden door een allersorgvuldigste voorbereiding, niet echter door die stoutmoedigheid, welke vaak genoeg in de krijgsgeschiedenis bewezen heeft wel grooter risico, maar ook des te grootere resultaten met zich mede te brengen. Door het behaalde succes gelooven wij, dat de geallieerde leiding nu eerder tot vermetele en des te sneller beslissende acties zal durven besluiten — te meer, omdat Churchill in zijn jongste rede voor het Amerikaansche Congres ook gewezen heeft op het gevaar van een al te lang slependen oorlog.

Waar de geallieerden hun volgende aanval zullen ondernemen, ligt nog in het duister, maar het waarschijnlijkst is, dat de Italiaansche eilanden in de Middellandsche Zee het eerst aan de beurt komen; niet alleen een blik op de kaart, maar ook het verdubbelde luchtoffensief van Engelschen en Amerikanen motiveert deze verwachting. Het is wijs beleid, den vijand op het zwakste punt aan te vallen; het zwakste punt van de As ligt ongetwijfeld in Italië. Op eigen kracht heeft Italië letterlijk niets gepresteerd, zoodat de antipathie van vele Duitschers tegenover deze bondgenooten, die wij door hen wel „Italjakken” hebben hooren noemen, volkomen begrijpelijk is: hun Abyssynisch gebied hebben zij niet kunnen handhaven, tegen Frankrijk zijn zij pas opgetreden toen dit land geheel door Duitschland overrompeld was, in Griekenland kwamen zij zonder Deutsche hulp niet voorwaarts, in Noord-Afrika hebben zij zelfs met Deutsche hulp zich niet kunnen handhaven — ja, dat is eigenlijk wel de ergste blamage, dat zij zelfs in Afrika, hun koloniaal gebied bij uitstek, niet buiten aanzienlijke Deutsche hulp en leiding konden, en zulks terwijl Duitschland in een geweldige worsteling met Rusland gebonden was, Italië zelf echter geen enkel ander oorlogsfront te houden had!

Wij zijn hier altijd voorzichtig geweest met voorspellingen. Veler verwachting na den snellen val van Tunis en Bizerta was, dat de oorlog nu „binnen een paar maanden” beslist zou zijn. Het is mogelijk, maar niet waarschijnlijk. Wij drukken onzen lezers liever deze overtuiging in het hart: over den afloop van dezen wereldoorlog, namelijk Duitschlands nederlaag, bestaat geen twijfel; maar het einde komt waarschijnlijker in 1944 dan in 1943. De ommekeer in den oorlog is pas sedert een half jaar duidelijk; gedurende dien tijd heeft Hitler geen enkel succes van betekenis meer behaald, en zijn de geallieerden overal in het voordeel gekomen. Hoe groot de verandering is, kan men opmaken uit de lectuur van een artikel, dat in juli 1940 van militaire zijde in de „Befliner Boersenzeitung” werd gepubliceerd en ook zijn weg vond naar onze pers; het is dus uit de dagen, toen de vijand zich nog verbeeldde met groote woorden Engeland te kunnen intimideeren. Wij citeren uit dat artikel letterlijk:

„Engeland leeft in afwachting van den Duitschen aanval. Wanneer deze aanval zal komen, hangt alleen van de beslissing van den Führer af..... Engeland heeft ditmaal geen andere keus dan

te wachten tot de beslissende aanval begint..... Wanneer het bevel tot den aanval op Engeland gegeven wordt, zal het lot van Engeland bezegeld zijn..... De nachtelijke vluchten van Engelsche vliegtuigen boven Duitschland kunnen geen belangrijke schade aanrichten..... Het Duitsche luchtwapen heeft zich in het geheele verloop van den oorlog, wanneer het tegenover het Engelsche luchtwapen kwam, superieur getoond. Dit en de niet mis te verstane superioriteit naar getal van het Duitsche luchtwapen bewijzen de zineloosheid van de Engelsche verwachtingen op een succesvollen tegenstand. De laatste gebeurtenissen hebben bewezen, dat van een heerschappij van de Engelsche vloot in de Middellandsche Zee geen sprake meer kan zijn..... Engeland wacht op den aanval. Uit alle uitlatingen blijkt, dat de stemming van het Engelsche volk steeds zenuwachtiger wordt....."

Wanneer men in deze tirade telkens „Engeland” vervangt door „Italië”, en „Duitschland” door „Engeland”, dan is men in 1943 dichter bij de waarheid, dan het geciteerde artikel zelf in 1940 was. Duitschland was toen tegenover Engeland de blaffende hond, die toch niet kon of durfde bijten! maar thans staat Engeland tegenover Italië met de superioriteit ter zee en in de lucht, en met den vasten wil niet slechts te blaffen, maar ook te bijten; te bijten, zooals men dat van een bulldog kan verwachten, zonder los te laten, tot de overwinning een feit is.

BATAVUS.

Zoo zien de Amerikanen Mussert's Staatspolitieke Secretariaat. Overgenomen uit een Amerikaansche krant.

DE EERLOOZE DOET HET.

Van het radio's inleveren maakt de bezetter nu toch heusch een spelletje, waarbij hij schijnt te meenen, dat het Nederlandsche volk geen eer meer te verspelen heeft.

Eerst gaat hij, in volkomen strijd met de letter van het L.O.R., onze toestellen verbeurd verklaren. Dan komt de Rijkscommissaris een rede houden, waarin hij verklaart, dat hij de goede goedgezaken zal en dat hij ons, terwijl hij dat niet behoeft te doen, vergoedingen voor onze toestellen geven zal. Welja, van een ander mans geld is het goed uitgeven, want het is de Nederlandsche kas die deze gelden zal uitkeeren. Deze diefstal van millioenen kan er nog wel bij. Dit alles is vernedering tot het uiterste, maar dan komt de klap op de vuurpijl: Ons wordt bericht, dat er aan de loketten van de postkantoren voor dit doel formulieren verkrijgbaar zijn, tegen betaling van 5 cent. Als we voor een stuiver zulk een ding gehaald hebben, mogen we ons toestel inleveren.

't Is fraai!

Alsof het een weldaad ware.

Welk Nederlander is tot zoo iets laags in staat?

Slechts een eerlooze doet het.

HALF NEDERLAND „ONDER WATER”.

Straks zal half Nederland zoo ongeveer ondergedoken zijn. Het duurt nog even en dan is de eene helft van Nederland onder water en de andere helft daarnaar zoekende en..... ze kunnen elkander niet vinden.

Voor onze talloze onderduikers hebben we een advies n.l. dit, dat zij de zaak niet al te sensationeel moeten opvatten. Beweeg U zoo vrij mogelijk en vooral onopgemerkt. Kom weinig of in het geheel niet thuis, maar doe verder gewoon. Kruipt niet weg, dat enerveert U en Uw omgeving. Bedenk dat het prachtig wordt in Nederland: Behalve de duizenden, die reeds als gezocht gesignaleerd staan, zoeken de Duitschers nu reeds pl.m. 7000 studenten; eenige duizenden beroepsmilitairen; honderden jongelui, die zich niet melden voor den arbeidsinzet.

En straks naar we hopen:

Duizenden jongens en mannen, die zich voor den arbeidsinzet niet melden; honderdduizenden soldaten, die zich niet vrijwillig laten wegvoeren en honderdduizenden radiotoestellen, die we niet zullen brengen. Het is een dwaasheid, dat het handjevol Duitsche politie en de paar procenten N.S.B.'ers, die de schrik nu al om het hart slaat, hieraan iets kunnen doen. Taai verzet maakt den vijand het uitvoeren van zijn plannen onmogelijk.

VERANTWOORDING.

Hermanndad 239.50; Db. 36; B.R. 55; A. + Z. 27.50; G. G. 10; Trio 21; Jo 25; K.L.M. 100; Sj. 40; Lol 117.50; T. v. H. 2.50; S. S. 50; Douwe B. 16.68; Tunis 25; G. 10; Weka 42.50; T. 101.50; Brab. 17.50; Ouwe Taaie 50; F. B. 100; N. N. 5; Z. W. 5; A. C. G. 5; A. G. C. 6; Pal 5; M. B. 10; B. S. 10; Karel 59; R. T. 200; Flip 100; Joop 10.

U moet weten:

dat in het concentratiekamp voor studenten te Ommen een hooggeplaatst Duitscher in een rede o.a. zeide, dat de uitzending van de studenten naar Duitschland naast inschakeling in het Duitsche arbeidsproces en kennisneming van de praktische toepassing van het Nationaal-Socialisme vooral beoogde de voortplanting van het Germaansche ras;

dat de meisjes-studenten, die niet hebben geteekend, zijn opgeroepen en voor de keus gesteld om een betrekking te aanvaarden als tramconductrice, sorteester bij de post of als hulp bij de ziekenhuisverpleging;

dat de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag gesloten is wegens het overbrengen van een deel der boeken naar Duitschland;

dat bij den brand in het Apeldoornsche gemeentehuis het bevolkingsregister mede in vlammen is opgegaan;

dat het Gewestelijk Arbeidsbureau te Zaandam omstreeks 20 Mei tot de grond is afgebrand;

dat uit het bevolkingsregister te Loppersum alle administratie van de dienstplichtigen is verdwenen;

dat in verschillende plaatsen o.a. te Zwolle, Renswoude, Scherpenzeel en Woudenberg de blocs met namen van hen, die zich bij de Pl. bureauhouder gemeld hebben voor een vrijstelling, spoorloos verdwenen zijn;

dat deze blocs bij de Pl. B.H. nog aanwezig zijn, zoodat het laten verdwijnen in de belangstelling van anderen dringend wordt aanbevolen;

dat aan hen, die in vasten dienst zijn bij den N.A.D., een verklaring ter teekening is voorgelegd, waarvan punt 2 luidde: Ik ben mij bewust, dat de N.A.D. op de Nat. Soc. wereldbeschouwing is gegrondvest, waarvan ik de beginselen aanvaard, welke verklaring later voor eenigen tijd werd opgeschort;

dat arbeidsters in een fabriek in Twente geweigerd hebben ongezuiverde soldatenkleding te herstellen, waarna, op bevel van de Duitschers in de fabriek cellen zijn gebouwd, waar de arbeidsters op water en brood worden gezet, als ze bij hun weigering volharden;

dat de ingrijpende boterrantsoenneering, die op 4^e Mei werd aangekondigd als represaille op de houding der boeren bij de staking aangenomen, reeds op 28 April bij de distributiekantoren was bekendgemaakt, daar nieuwe leveringen voor de Duitschers bevolen waren;

dat het voorgekomen is dat een meisje, wier verloofde naar Duitschland moest vertrekken, zonder verder na te denken het baantje van den betrokken jongeman overnam;

dat op de Landsdrukkerij te Den Haag momenteel strooibiljetten worden vervaardigd, in het Italiaansch gesteld, die de bevolking aansporen tot verzet tegen de Engelsche overheersching.